

Justiitsministri 22. aprilli 2013. a määruse nr 13 „Vanglaametnike ja vanglas töötavate riigiametnike töötasustamine“ muutmise määruse seletuskiri

1. Sissejuhatus

Määruse eelnõuga muudetakse vanglaametnike ja vanglas töötavate riigiametnike töötasustamist reguleerivat määrust. Muudatused on seotud Vabariigi Valitsuse 24. mai 2025. a koalitsioonileppe¹ otsustega riigi vastupanuvõime tagamiseks arendada sisejulgeoleku ja -turvalisuse asutuste võimeid ning panustada sisejulgeoleku valdkonna ametnike sotsiaalsesse garantiidesse ja töötasudesse.

Palgamäärasid korrigeeritakse ulatuses, mis võimaldavad tagada tööjõuturul konkurentsivõime. Ühtlasi korrigeeritakse vanglavälise saatmise ja avaliku korra täitmisel ametiabi andja ülesande täitmise eest määratavat kõrgendatud palgamäära. Samuti kehtestatakse, et relvastatud üksuse liikme kõrgendatud palgamäära ei kohaldata vanglas üksuse juhi ametikohal teenistuses olevale isikule.

Eelnõu ei sea uusi kohustusi ega nõudeid ettevõtjatele, vabaühendustele ja inimestele ning ei kasvata ka olemasolevaid kohustusi, mistõttu puudub muudatustel mõju halduskoormusele.

Määruse eelnõuga muudetakse justiitsministri 22. aprilli 2013. a määruse nr 13 „Vanglaametnike ja vanglas töötavate riigiametnike töötasustamine“ redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 20.06.2025, 12.

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Justiits- ja Digiministeeriumi vanglate osakonna õigustalituse nõunik Kadri Margus (kadri.margus@justdigi.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleteoimetanud õiguspoliitika osakonna õigusloome korralduse keeleteoimetaja Moonika Kuusk (moonika.kuusk@justdigi.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõuga muudetakse vanglavälise saatmise ja avaliku korra täitmisel ametiabi andja ülesande täitmise eest määratavat kõrgendatud palgamäära ja põhipalgas sisalduvat tasu. Palgamäära ja tasu tõstmine aitab motiveerida ametnikke vastavaid pädevusi vanglas omandama. Samuti kehtestatakse, et relvastatud üksuse liikme kõrgendatud palgamäära ei kohaldata vanglas üksuse juhi ametikohal teenistuses olevale isikule.

Muudatusega muudetakse ka lisades 1 ja 2 sätestatud palgamäärasid. Palgamäärasid on vaja muuta seoses vanglateenistuse eesmärgiga säilitada piirkondlikud palgaerisused, kuid samas kohandada piirkondliku tööjõuturuga eelkõige Harjumaa piirkonnas. Seetõttu rakenduvad kõrgeimad palgamäärad Tallinna Vanglas (suurendamine 20%) ning Tartu Vanglas ja Viru Vanglas on palgamäär piirkondliku erisusena üldjuhul 90% Tallinna Vangla palgamäärast. Tartu Vanglas on erand vanglateülene IT ja andmehalduse struktuuriüksus, mille peaspetsialistidel on Tallinna Vanglaga sama palgamäär. Viru Vanglas on erand pidevat tugevdatud järelevalvet vajavate kinnipeetavate järelevalvet ja vangistuse täideviimist korraldavate teenistuskohade (valvur, vanemvalvur, inspektor-kontaktisik) palgamäär, mis on Tallinna Vanglaga sama. Muudatused aitavad personalieelarvet paindlikumalt kasutada. Ühegi teenistuja palga automaatset muutmist palga ülemmäära muutmise kaasa ei too.

Muudetakse ka kuutasu alammäära täistööajaga töötamise korral ja selleks määratakse 1200 eurot. Vangla peainspektori tasemel säilib senine kuutasu alammäär. Ühtlasi viiakse muudetavad palgamäärad täisarvudeni eurodes, kuna sentides palgamäära esitamine on kaotanud oma praktilise vajaduse.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse määruse rakendamisaeg. Määrus jõustub üldises korras, kuid seda rakendatakse tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2026. aastast.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

¹ Vt [Eesti Reformierakonna ja Erakonna Eesti 200 valitsusliidu alusleping](#) | Eesti Vabariigi Valitsus

Määruse eelnõu ei puuduta Euroopa Liidu õigust.

4. Määruse mõjud

4.1 Kavandatavad muudatused

4.2 Sihtgrupp

Mõjutatud sihtgrupp on väike, sest muudatused mõjutavad vaid vanglaametnikke, vanglas töötavaid riigiametnikke ja Sisekaitseakadeemias töötavaid vanglaametnikke.

4.3 Mõju vanglate töökorraldusele

Määrus avaldab mõju Eesti vanglatele, st mõjutatud on kolm valitsusasutust: Tallinna Vangla, Tartu Vangla ja Viru Vangla, mis moodustavad alla 5% valitsusasutustest. Mõju ulatus on väike, sest muudatused ei mõjusta vangla töökorraldust. Mõju avaldumise sagedus on väike, muudatus toob kaasa ühekordsed täiendavad personalitoimingud.

4.4 Mõju ametnikele ja töötajatele

Vanglateenistuses on 385 teenistujat, kellele on määratud väljateenitud aastate tasu, mida arvutatakse palga alammäära põhjal. Vanglateenistuses on 223 teenistujat, kellele kohaldub kõrgendatud põhipalk saatisülesannete ja ametiabi andmise eest. Määruse muudatused mõjutavad peamiselt neid, sest määruse kohaselt korrigeeritakse väljateenitud aastate tasu arvutamise aluseks olevat ametikoha madalaimat palgamäära ja kõrgendatud palgamäära ning põhipalgas sisalduvat tasu saatisülesannete ja ametiabi andmise eest. Muudatused puudutavad ka nelja struktuuriüksuse juhti, kellele on senini makstud tasu relvastatud üksuse rühma juhtimise või liikmesuse eest. Tasu maksmisest loobumisel üksuse juhtide palk ei vähene, sest vastavas ulatuses suurendatakse nende põhipalka. Palgamäärade muudatused ei too otseselt kaasa muudatusi töötasustamises, küll aga on vanglal võimalik personalieelarvet kasutada paindlikumalt neil teenistuskohadel, kus seda on vaja. Näiteks palga ülemmäära tõstmine ei kohusta maksma palka ülemmäära järgi, aga võimaldab seda teha, kui vangla soovib. Muudatused võimaldavad töötasustamisel arvestada teenistuja tööpanust, mistõttu on muudatus positiivne. Muudatus palga alammäära tõstmisel mõjutab teenistujaid positiivselt, sest seeläbi väärtustatakse vanglateenistuse kogemust ja toetatakse karjäärisüsteemi.

Mõju avaldumise sagedus on väike, muudatus toob kaasa ühekordsed täiendavad personalitoimingud. Ebasoovitavat mõju ei ole ette näha. Muudatusel on pigem positiivne mõju, kuna see võimaldab personalipoliitika põhimõtteid paindlikumalt rakendada.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad kulud

Muudatuste rakendamiseks vajalikud kulud kaetakse vanglate olemasolevast eelarverahast. Vanglavälise saatmise ja avaliku korra täitmisel ametiabi andja ülesande täitmise eest määratava palgamäära korrigeerimine toob kaasa eeldusliku kulu 13 000 eurot, mis kaetakse vanglateenistuse eelarvest.

Palga alammäära tõstmine 1200 euronit toob kaasa eeldusliku kulu 193 000 eurot, mis kaetakse vanglateenistuse eelarvest.

Palga ülemmäära tõstmine ei too kaasa ühegi teenistuja palga automaatset muutmist. Kui vanglate eelarve 2026. a suureneb, on võimalik palkasid korrigeerida.

6. Määruse jõustumine

Määrust rakendatakse alates 1. jaanuarist 2026 Tagasiulatuv rakendamine on seotud uue eelarveaasta algusega ning kuna rahalised vahendid on planeeritud eelarveaasta algusest, siis rakendatakse ametnikele soodsamat olukorda tagasiulatuvalt.

7. Eelnõu koostamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määruse eelnõu ei esitata koostamiseks eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu, kuna eelnõus kavandatud muudatused puudutavad vaid vanglateenistust ega mõjuta teisi asutusi. Vanglad on määrusega tehtavatest muudatustest teadlikud ja on saanud esitada oma ettepanekud. Muudatused on vanglatega koostatud.